

สภาพและแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

States and Guidelines for Developing Teachers in Processing Learning Management in Schools

Under The Secondary Educational Service Area Office Surin

อัมรินทร์ งามเลิศ¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม² ดร.เฟื่องพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์³

Ammarin Ngamlerd¹ Asst.Prof. Dr.Kitiwat Thauyngam² Dr.Phaopongphat Bunkanan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการสภาพการพัฒนาครู ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.380 – 0.70 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.969 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

ผลการวิจัย พบว่า

1. การศึกษาสภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยการปรับประยุกต์หลักสูตรรายวิชา กิจกรรม หรือโครงการ และหน่วยการเรียนรู้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา ผู้เรียน ท้องถิ่น และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จัดทำและพัฒนาหลักสูตรรายวิชาสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ โดยมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

คำสำคัญ: สภาพและแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹Master of Education program in Educational Administration Buriram Rajabhat university

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

^{2,3}Lecturer Master of Education program in Educational Administration Buriram Rajabhat university

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อัมรินทร์ งามเลิศ, richarda.ngamlerd@gmail.com

รับเมื่อ 1 มีนาคม 2566 แก้ไข 23 เมษายน 2566 ตอปรับ 25 เมษายน 2566

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) to study states of teacher development in processing learning management in Secondary Educational Service Area Office Surin, 2) to compare teachers' opinions toward teacher development, classified by experience and teaching level; and 3) to study guidelines for developing teachers by using the research tool was an online questionnaire to ask the teachers' opinions toward stating of teacher development in processing learning management in Secondary Educational Service Area Office Surin. The Index of Item Objective Congruence (IOC) was between 0.60 – 1.00, the difficulty was between 0.380 – 0.70 and the reliability was 0.969. Two phases were implemented in this study. Phase 1 was to study and compare state of teacher development in processing learning management. Phase 2 was to study guidelines for developing teachers. Five experts selected by purposive sampling.

The findings were as follows:

1. States of teacher development in processing learning management in Secondary Educational Service Area Office Surin was, in overall and each aspect, at a high level. The aspect with the highest average was curriculum analysis while learning assessment and evaluation was at the lowest level.
2. Comparison of teachers' opinions toward teacher development in processing learning management classified by experience, in overall aspect, was not differences.
3. The guidelines for teacher development in processing learning management in Secondary Educational Service Area Office Surin according to experts' opinion revealed that adaptation of the course curriculum, activities or projects, and learning units to the context of educational institutions, local learners, and to be able to put them into practice Prepare and develop responsible learning curriculum by analyzing learning standards and indicators

Keywords: States and Guidelines for Teacher Development in Processing Learning Management

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต มีความเสมอภาค มีคุณภาพและการจัดการศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็นเอกภาพ แต่มีความหลากหลายในการปฏิบัติครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ยุทธวิธีในการทำให้การจัดการศึกษา มีคุณภาพได้ดีเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับระบบ การประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554, หน้า 4)

กระบวนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญที่สุดที่นำไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนให้ผู้เรียนมี คุณภาพและเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในการพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจใน หลักการ แนวคิด และจุดเน้นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ โดยการออกแบบการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเข็มทิศที่ใช้ ในการจัดการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้และ ยังสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้ยังช่วย ทำให้ครูสามารถกำหนดแนวทางในการเรียนการสอนของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ที่หลากหลายและตลอดจน ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในทุก ๆ ด้าน (สมเกียรติ พวงรอด, 2554, หน้า 126)

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงแก่ผู้เรียนที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด และจุดเน้นที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยการออกแบบการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเข็มทิศที่ใช้ในการจัดการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ในทุก ๆ ด้าน

คำถามการวิจัย

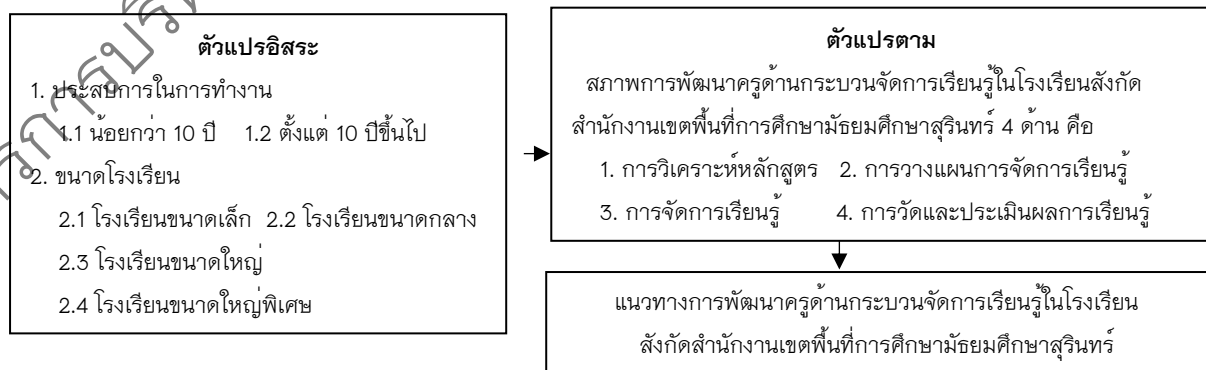
1. สภาพการพัฒนาคู่มือกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับใด
2. การพัฒนาคู่มือกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนมีความแตกต่างแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. แนวทางการพัฒนาคู่มือกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาคู่มือกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคู่มือกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาคู่มือกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษา 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, หน้า 9) คือ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยอาศัยแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดขอบเขตของการวิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาครูของสำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, หน้า 9) เป็นตัวกำหนดให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ใน 4 ด้าน คือ

1. การวิเคราะห์หลักสูตร
2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 85 โรงเรียน เป็น ครู จำนวน 2,941 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์, 2563, หน้า 1)

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างครูตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 341 คน (Krejcie & Morgan, p.608 อ้างถึงในพรพรณี สิกิจวัฒน์, 2554, หน้า 147)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถิติภาพทั่วไป

- 3.1.1 ประสบการณ์ในการทำงาน
 - 3.1.1.1 น้อยกว่า 10 ปี
 - 3.1.1.2 ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป
- 3.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น 4 ขนาด คือ
 - 3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก
 - 3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง
 - 3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่
 - 3.1.2.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ระยะที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดขอบเขตการวิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. **กลุ่มเป้าหมาย** มีจำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์คัดเลือก ดังนี้

1. การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
2. มีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน 10 ปีขึ้นไป
3. เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ของโรงเรียนสูงกว่าระดับประเทศทุกรายวิชา

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** ได้แก่ แนวทางการพัฒนาครูด้านการกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

การดำเนินวิจัยระยะที่ 1 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถามออนไลน์เกี่ยวกับสภาพการพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2554, หน้า 172)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามโดยส่งถึงศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและกำหนดวันกรอกคะแนนผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (Google form)
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

- 1.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
- 1.2 ค่าอำนาจจำแนก (Difficulty)
- 1.3 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach)

2. ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ ได้แก่ 2.1 ร้อยละ (Percentage) 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระแก่กันในการเปรียบเทียบ การพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยวิเคราะห์ด้วยค่า t - test (Independent) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่ม ในการเปรียบเทียบ การพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

การดำเนินวิจัยระยะที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์ กำหนด นัดหมายวัน เวลา
3. ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยทำการบันทึกภาพและเสียงไว้ทุกครั้งโดยขออนุญาตในการบันทึก ก่อนทำการบันทึก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1. การศึกษาสภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า สภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของ โรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ระยะที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1. ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

รายงานความก้าวหน้าของนักเรียนรายบุคคลทุกระดับชั้นมีหลักฐานแสดงให้เห็นว่ามีการพัฒนา นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้นำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท ของผู้เรียน

2. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

ศึกษา วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทําหา ความสามารถของผู้เรียน โดยคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนที่มีภูมิหลัง สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด รูปแบบการเรียนรู้ ความสนใจ และความต้องการที่แตกต่างกัน

3. ด้านการจัดการเรียนรู้

ดำเนินการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อดำเนินงาน ตามนโยบายและจุดเน้นใน ระดับสถานศึกษา โดยให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและหลากหลาย โดยผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องสภาพและแนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ รูปแบบการจัดกระบวนการ สอนของครูเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ครูได้รับการอบรมจากองค์กรทางการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อพันธ์ พูลพุทธา (2560, หน้า 216) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาสมรรถนะการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ของ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า การจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า มี 4 องค์ประกอบ 28 ตัวชี้วัด การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องเริ่มจากการ วางแผนและออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ก่อนที่จะดำเนินการลงมือประเมิน เพื่อเป็นแนวทางในการวัด

และประเมินผลของผู้เรียน และทำให้รู้ว่า ได้บรรลุตามเป้าหมายหรือผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามที่จุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้มากน้อย เพียงใด

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2.1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูได้รับการฝึกฝน หรือได้รับการอบรมจากองค์กรทางการศึกษาที่มีระบบมาตรฐานการจัดการศึกษาที่ได้มาจากแหล่งเดียวกัน จึงทำให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนคล้ายกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ศรีสวัสดิ์ (2555, หน้า 144) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนกับการปฏิบัติงานตามภารกิจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาในจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า สถานศึกษาในจังหวัดนครปฐมมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำกับติดตามกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเป็นเครื่องมือผลักดันหรือกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

2.2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ บริบทของการจัดกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนหรือแม้แต่ในโรงเรียนมีรูปแบบที่เหมือนกัน เพื่อรองรับเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาให้สอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 28) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

3. แนวทางการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล พบว่า 1) ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ควรปรับปรุงหลักสูตรรายวิชา กิจกรรม โครงการ และหน่วยการเรียนรู้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา ผู้เรียน ท้องถิ่น และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะแต่ละสถานศึกษามีบริบทที่แตกต่างกัน 2) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ควรศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทำทลายความสามารถของผู้เรียน โดยคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรมีการสำรวจความสนใจความถนัด ความต้องการของนักเรียนจัดชุมนุมทางวิชาการได้หลากหลาย สอดคล้อง กับผลการสำรวจ กิจกรรมแต่ละชุมนุมน่าสนใจมีที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญ นักเรียนร่วมกิจกรรม ด้วยความสนุกสนาน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีการเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและหลากหลาย โดยผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เชิงนโยบาย

1.1.1 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ควรมีการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

1.1.2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ควรมีการประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้ เพื่อนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง

1.1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน

1.2 เชิงปฏิบัติการ

จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน สนองความต้องการของผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีพัฒนาการที่เป็นไปตามความสามารถและเต็มศักยภาพของแต่ละคน มีการสำรวจความสนใจ ความถนัด โดยจัดชุมนุมทางวิชาการได้หลากหลาย สอดคล้องกับผลการสำรวจกิจกรรมแต่ละชุมนุมที่น่าสนใจ มีที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ทัศนีย์ ศรีสวัสดิ์. (2555). *การดำเนินการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.

วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร

พรธณี สীগิจวัฒน์. (2554). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สมเกียรติ พ่วงรอด. (2554). *การบริหารงานบุคคล*. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตปัตตานี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของไทย*. กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2554). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา*

ขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

อพันธ์ พูลพุทธิ. (2560). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

Krejcie, Robert V., & Daryle, W. Morgan. (1970). Determining Sampling Size for Research Activities.

Journal of Education and Psychological Measurement, 30(3), 607 – 610.